

[Industriministeren]

og § 18 b, vedtoges derfor i 1988, idet man indførte en bestemmelse om, at sømanden altid har ret til at fratræde, hvis skibet efter afgang fra havn får ordre til at sejle ind i et sådant risikoområde.

Med disse bestemmelser blev der på fyldestgørende måde taget højde for de situationer, hvor søfarendes liv og velfærd kunne være i fare på grund af krigshandlinger eller lignende.

Det fremsatte lovforslag bygger på den tanke, at det er den søfarendes subjektive opfattelse af situationen i det område, skibet skal sejle ind i, der alene afgør, om han har ret til at fratræde tjenesten. Det kan i givet fald betyde, at skibet skal gå til en ikkeplanlagt havn, hvilket kan medføre betydelige udgifter.

Man kan ikke udelukke, at lovforslaget kan give anledning til misbrug. Et skib vil kunne gøres usødygtigt ved, at et antal søfarende under påberåbelse af bestemmelsen fratræder.

Medfører det, at skibet skal ligge stille en vis tid med henblik på at finde nye besætningsmedlemmer, kan der blive tale om betydelige omkostninger, som rederen oftest ikke vil have en realistisk mulighed for at få dækket efter en retssag, hvor han i øvrigt måtte få medhold i, at der ikke havde været tale om en risiko, der kunne begrunde fratræden.

Bestemmelsen vil derfor kunne danne baggrund for og opfordre til en pression mod rederen.

Endvidere må rederen ikke søge sikkerhed for hjemrejseudgifterne ved tilbageholdelse af beløbet ved hyrefregningen, indtil en eventuel af rederiet anlagt retssag efterfølgende godtgør, om den søfarendes opfattelse af situationen berettigede ham til at fratræde tjenesten i henhold til § 18.

Endelig gøres det strafbart for skibsføreren også i tvivlstilfælde ikke at efterkomme den søfarendes krav om fratrædelse og hjemrejse.

En vedtagelse af det foreliggende lovforslag vil ændre retsgrundlaget for søfarendes ansættelsesforhold og reelt gøre det muligt for den søfarende til enhver tid at bringe sit ansættelsesforhold til ophør alene under påberåbelsen af en subjektiv opfattelse af en risiko, hvad enten denne eksisterer eller ikke eksisterer.

Modsat hvad der er anført i bemærkningerne til lovforslaget, er der ikke i ILO-konvention nr. 166 en ubetinget ret til fratræden på grundlag af den søfarendes subjektive vurdering.

På dette punkt er der ingen uoverensstemmelser mellem den gældende danske regel og konventionen.

Det er min opfattelse, at de nuværende regler i sømandsloven giver sømanden den nødvendige beskyttelse, således at han ikke mod sin vilje bliver bragt ind i et krigsrisikoområde. Denne opfattelse gav et flertal i Folketinget udtryk for ved vedtagelsen i marts 1988 på et tidspunkt, hvor også danske skibe blev beskydt i Golfen som følge af den daværende krig mellem Iran og Irak. Jeg mener ikke, at den nuværende situation berettiger til en ændring heraf.

Jeg vil også gøre opmærksom på, at den nuværende situation, som har forårsaget, går jeg ud fra, lovforslaget, er en situation, hvor der ingen problemer har været for søfolkene med at få lov til at aftræde. Der har ingen problemer været for søfolkene med at få betalt hjemrejsen.

Problemerne er udelukkende opstået på dagpengesiden, hvor de søfarendes organisationer på forhånd meddelte de søfarende, at de ville komme i karantæne, såfremt de fratrådte og benyttede sig af rederens tilbud om at komme hjem på egen regning. Der er således ikke tale om, at lovens nuværende § 18 a og b ikke har været tilstrækkelig, men udelukkende om, at de to arbejdsløshedskasser på forhånd har taget stilling til, at der ville blive tale om en karantænesituation. Dermed er der ikke tale om et behov for at ændre § 18 a og b.

Jeg vil også gøre opmærksom på, at der i den nuværende lovgivning er en mulighed for, at de søfarende kan fratræde, hvis der undervejs, fra det tidspunkt, hvor man har påtaget sig hyren med at sejle til det pågældende område, og inden man når frem, skulle opstå en situation, som nødvendiggør en iværksættelse af § 18 a og b. Der har vi givet udtryk for, at vi for det første ikke vil tøve med at iværksætte den, og at der for det andet i så tilfælde er en mulighed for de søfarende for at fratræde, idet man da har krav på at blive sat i land.

Der har ikke været behov for dette. Der er ikke behov for en ændring af loven, og under henvisning hertil skal jeg indstille til Tinget, at lovforslaget forkastes.

Løvig Simonsen (S):

Det af SF fremsatte lovforslag skal ses på baggrund af de lovændringer, vi gennemførte i 1988 i forbindelse med den situation i Golfen,